

samt de udkantsområder, der er truede, med at skabe nye job.

Problemerne er koncentreret i nogle få områder

Ser man på de 30 kommuner, der har en høj arbejdsløshed – defineret som 2 procentpoint eller mere over landsgennemsnittet – tegner der sig et klart mønster:

- 7 findes i Nordjyllands Amt nord for Limfjorden,
- 7 findes på Lolland,
- 6 findes omkring Svendborg og de sydfynske øer (Langeland og Ærø) og
- 3 er økommuner, nemlig Bornholm, Samsø og Læsø (Læsø tilhører også Nordjyllands Amt).

De 7 resterende kommuner med høj arbejdsløshed fordeles sig rundt omkring i landet. Men problemerne for disse kommuner er mindre graverende end for de øvrige kommuner med høj arbejdsløshed, fordi arbejdsløsheden er lavere i nabokommunerne.

De fire pinde omfatter områder, der tilsammen har næsten 5.000 flere arbejdsløse end landsgennemsnittet. Disse områder har alle gennem mange år har været problemområder erhvervsmæssigt. Der er i et vist omfang forsøgt med pakker og indsatser, men virkningen har aldrig været god nok.

Regeringen gør slet ikke nok

Regeringen nævner de samme områder – og et par stykker til – i »Den Regionale Vækststrategi« fra maj 2003. Men regeringen lægger langtfra op til den kraftige og systematiske indsats, der er brug for.

I stedet betoner regeringen, at de regionale forskelle i Danmark er små, og at kommuner og regioner selv skal være udfarende med hensyn til at løse deres problemer. Som en logisk konsekvens af denne ansvarsforflygtigelse er de virkemidler, regeringen foreslår, helt utilstrækkelige. Karakteristisk nok er dens store slagnummer et forhøjet befordringsfradrag i visse udkantsområder – et plaster på såret for dem, der tvinges til at pendle!

Måske skal forklaringen på regeringens manglende initiativer findes i rapporten »Byernes udfordringer« som Økonomi- og Erhvervsministeriet har valgt ikke at udgive, men som er omtalt i Jyllands-Posten den 22. februar 2004. Her er tankegangen, at man skal satse på de store byer – idet man blandt andet konstaterer, at det ikke er lykkedes at sikre en udvikling af udkantsområderne.

Det er en tankegang, som er helt uegnet til at bryde den onde cirkel i udkantsområderne. Når den hidtidige indsats ikke har virket, er den oplagte forklaring, at man har gjort for lidt, at man i for høj grad har holdt fast i fortidens arbejdspladser – gennem protektionis-

me m.v. – og at man har været for halvhjertet og har taget f.eks. statslige arbejdspladser med den ene hånd samtidig med, at man har givet med den anden.

Det er på tide med en fremtidsorienteret og helhjertet indsats for udkantsområderne.

SF's forslag

SF foreslår derfor en indsats under følgende hovedoverskrifter:

a) Fremtidens erhverv

Generelt kniber det med videntunge virksomheder i udkantsområderne. Det hænger blandt andet sammen med, at der er få akademikere i disse områder, og nogle steder kniber det også med iværksætterkulturen. En indsats med iværksættercentre, særlig høj støtte til isbryderordninger m.v., hvor akademikere ansættes i virksomhederne, og eksportprogrammer er særlig vigtig i udkantsområderne. Staten bør åbne for og give særlig støtte til denne indsats, som kan virke ganske jobskabende: Det vurderes f.eks. at en akademiker ansat i en virksomhed kan trække to-tre andre job med sig, fordi virksomheden bliver mere innovativ og konkurrencedygtig, og at et eksportprogram kan skabe et nyt, fast job for ca. 80.000 kr.

Man kan også give udkantsområderne en generel fordel ved at give dem en særlig god it-infrastruktur med bredbåndsnet etc. og samtidig bredt uddanne arbejdskraft og borgere til at bruge de nye muligheder. Et sådant pilotprojekt har været foreslået for Langeland, hvor det skønnes at koste ca. 5 mio. kr. pr. år. Det vil både give området en fordel med hensyn til at tiltrække mere avancerede virksomheder og give bedre mulighed for hjemmearbejdspladser eller lokalafdelinger af virksomheder baseret på it-kommunikation.

Herudover kan der peges på særlige erhverv:

Turisme er en mulighed, som er meget udviklet i Bornholms tilfælde, men hvor der er et potentiale i Nordjylland og på Lolland.

Generelt har *de grønne erhverv* en stor fremtid for sig. Hvis der skal dæmmes op for drivhuseffekten, er Kyotoaftalen f.eks. bare et spædt første skridt. Derfor er der store muligheder inden for energibesparelser, vedvarende energi (VE) m.v.

Der kunne udpeges tre kommuner, f.eks. en i Nordjylland, en på Lolland og en på Bornholm, som »lavenergiområder« som en pendant til Samsø og Ærø bestræbelser på at blive VE-øer. Lavenergikommunerne får særlige tilskud til energibesparelser og sparekampanjer. Det ville give lokale virksomheder et forspring, som de ville kunne udnytte, når resten af